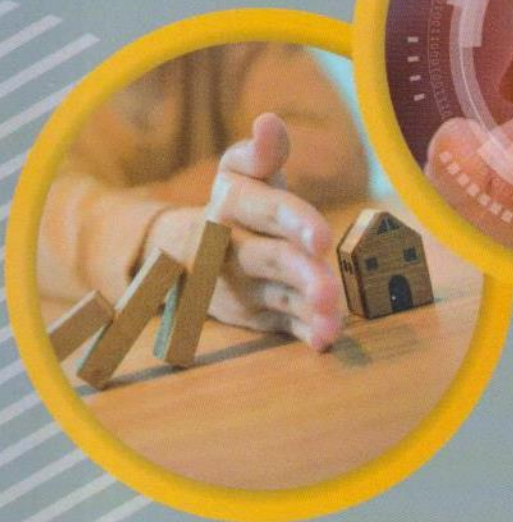

Dejan Škanata

MODELI RIZIKA

ELEMENT

1. KRONOLOGIJA RIZIKA	1
1.1. Prvobitni lovac	2
1.2. Prve procjene rizika	2
1.3. Religiozni utjecaji	2
1.4. Igre na sreću	3
1.5. Teorija vjerojatnosti	4
1.6. Primijenjena teorija vjerojatnosti	4
1.7. Očekivani životni vijek	5
1.8. Životno osiguranje	5
1.9. Osiguranje imovine	6
1.10. Zaštita zdravlja	6
1.11. Zaštita na radu	7
1.12. Zaštita okoliša	8
1.13. Suvremene procjene rizika	8
1.14. Tehnološki akcidenti	9
1.15. Terorizam	9
2. VJEROJATNOST	11
2.1. Aksiomska vjerojatnost	13
2.1.1. Uvjetna vjerojatnost	15
2.1.2. Teoremi množenja i zbrajanja vjerojatnosti	16
2.2. Interpretacije vjerojatnosti	19
2.2.1. Klasična interpretacija	19
2.2.2. Objektivna interpretacija	20
2.2.3. Subjektivna interpretacija	23
2.2.4. Geometrijska interpretacija	27
2.2.5. Eklektički princip	29
2.3. Slučajna varijabla	29
2.3.1. Očekivanje i standardna devijacija	31
2.3.2. Kumulativna funkcija raspodjele	32
2.3.3. Komplementarna funkcija funkciji kumulativne raspodjele	33

3. O TEORIJI RIZIKA	37
3.1. Definicije rizika	38
3.2. Posljedice	39
3.3. Tehnološki rizik	41
3.4. FN krivulja	43
3.5. Zajedničke karakteristike rizika	46
3.6. Rizik i opasnost	49
4. RIJETKI DOGAĐAJI	57
4.1. Vjerojatnost nepoznatih događaja	58
4.2. Vjerojatnost slabo poznatih događaja	62
4.3. Poissonov model	64
5. PROCJENA I UPRAVLJANJE RIZICIMA	67
5.1. SRA pristup	68
5.1.1. Postupak procjene rizika	69
5.1.2. Postupak upravljanja rizicima	72
5.2. ISO pristup	73
5.3. Glavne razlike između SRA i ISO pristupa	76
5.4. Glavne značajke postupka procjene i upravljanja rizicima	78
5.5. Intrinzična svojstva rizika	79
6. KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI RIZIKA	83
6.1. Rizik i sigurnost	84
6.2. Srednji individualni rizik	85
6.2.1. Procjena srednjeg individualnog rizika	86
6.2.2. Pregled srednjih individualnih rizika	89
6.2.3. Cjeloživotni rizik	90
6.3. Društveni rizik	91
6.3.1. Društveni i individualni rizik	94
6.3.2. Novčana vrijednost društvenog rizika	94
7. MATRICA RIZIKA	97
7.1. Procjena rizika	101
7.2. Upravljanje rizicima	102
7.3. Projektni rizici	103
7.3.1. Kontekst	104
7.3.2. Procjena rizika	108
7.3.3. Postupanje s rizicima	112

8. MODELI RIZIKA	113
8.1. Modeli tehnološkog rizika	114
8.1.1. Multiplikativni model	115
8.1.2. Ekspencijalni model	116
8.1.3. Model s faktorom averzije	117
8.1.4. VCE modeli	120
8.1.5. Modeli temeljeni na primjeni FTA i ETA metoda	126
8.1.6. Modeli disperzije	132
8.1.7. Modeli za procjenu posljedica od akcidenata na branama	139
8.1.8. PLLE model	143
8.1.9. RRA metoda	146
8.1.10. Model pogonske sigurnosti	155
8.1.11. Sumarni primjer procjene tehnološkog rizika	160
8.2. Modeli sigurnosnog rizika	165
8.2.1. Multiplikativni modeli	166
8.2.2. Model s primjenom ETA metode	169
8.2.3. FEMA metoda	172
8.2.4. Integracija sigurnosti i zaštite	175
8.3. Modeli financijskog rizika	180
8.3.1. Model relativnog rizika	180
8.3.2. VaR model	186
8.4. Model osiguranja	187
8.5. Modeli zdravstvenih rizika	190
8.5.1. Rizik od učinaka kancerogenih tvari	191
8.5.2. <i>One-hit</i> model	198
8.5.3. Probit-modeli	200
8.5.4. Radijacijski rizici	211
8.5.5. CA metoda	221
8.6. Rizici u nuklearnoj industriji	226
8.6.1. Rizici u nuklearnim elektranama	227
8.6.2. Zaštita po dubini	228
8.6.3. Projektom predviđeni akcident	230
8.6.4. Frekvencija oštećenja jezgre	231
8.6.5. INES ljestvica	232
8.6.6. Nuklearne nesreće	234

8.7. Model žilavosti kritičnih infrastrukturnih sustava	239
8.7.1. Struktura modela žilavosti	241
8.7.2. Odnos žilavosti i rizika	242
8.8. Model korporacijskih rizika	243
8.8.1. IRM model	244
8.8.2. Izgradnja modela korporacijskih rizika	246
8.8.3. Metode i tehnike za procjenu korporacijskih rizika	246
8.9. Model kibernetске zaštite	250
8.9.1. Kibernetске prijetnje	252
8.9.2. Pristupi upravljanju kibernetским rizicima	253
8.9.3. Kibernetска žilavost	255
8.10. Modeli rizika od prirodnih ugroza	256
8.10.1. Model za procjenu vjerojatnosti potresa	256
8.10.2. Model za procjenu vjerojatnosti pada meteorita	266
Popis slika	275
Popis tablica	277
Popis primjera	279
Popis pokrata	283
Literatura	285
Kazalo pojmova	295